

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Reforma vysokých škol: rovné příležitosti

Petr Matějů

Simona Weidnerová

členové expertního týmu IPn projektu Reforma terciárního vzdělávání

V čem je problém ?

- **System terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání
 - To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)

Individuální návratnost investice do VŠ vzdělání

**Individuální ekonomickou návratnost
VŠ vzdělání v ČR**

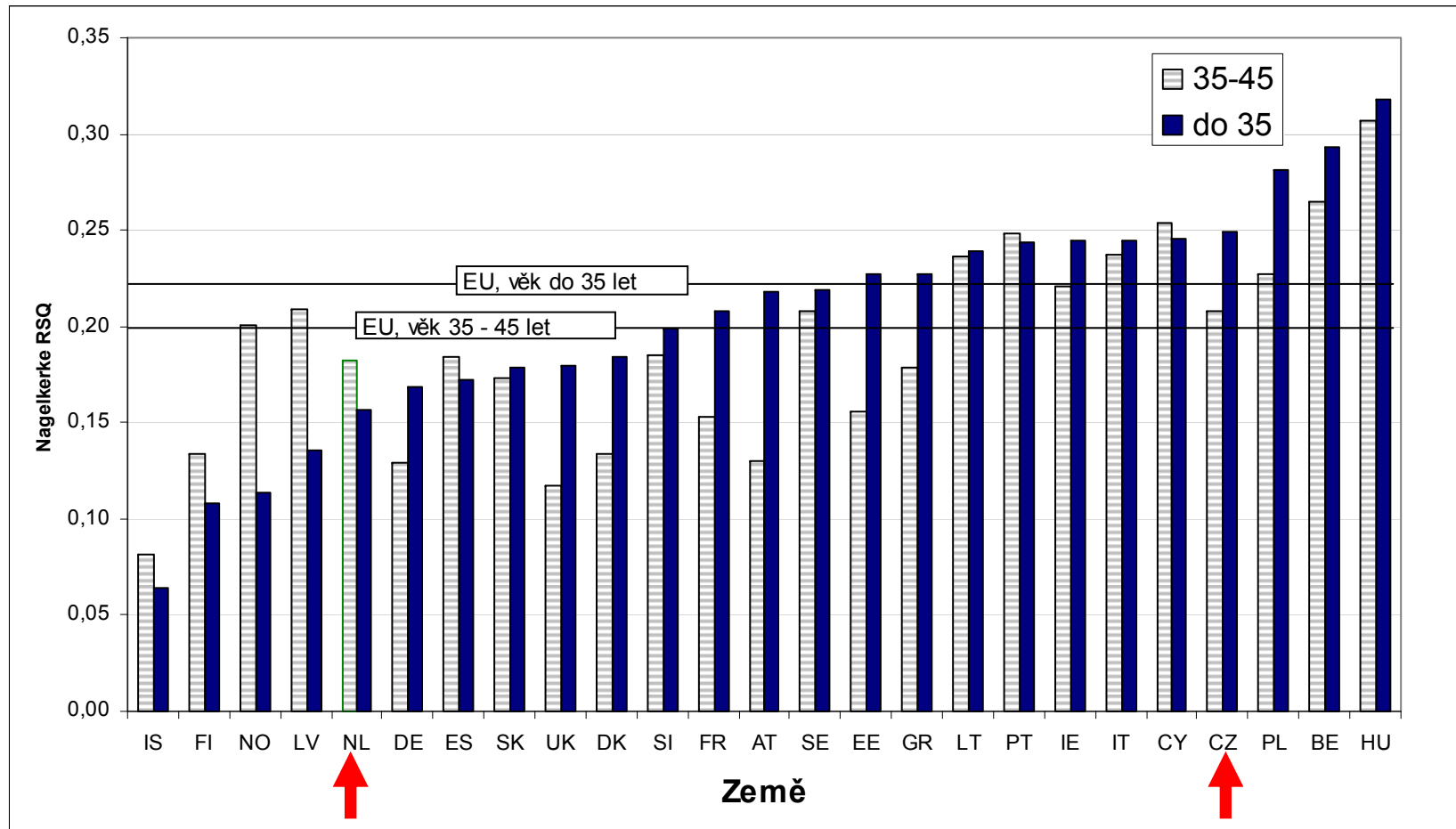
(nejvyšší v rámci zemí OECD)

**Ize přirovnat k vkladu v bance
s 30 % ročním úrokem !!!**

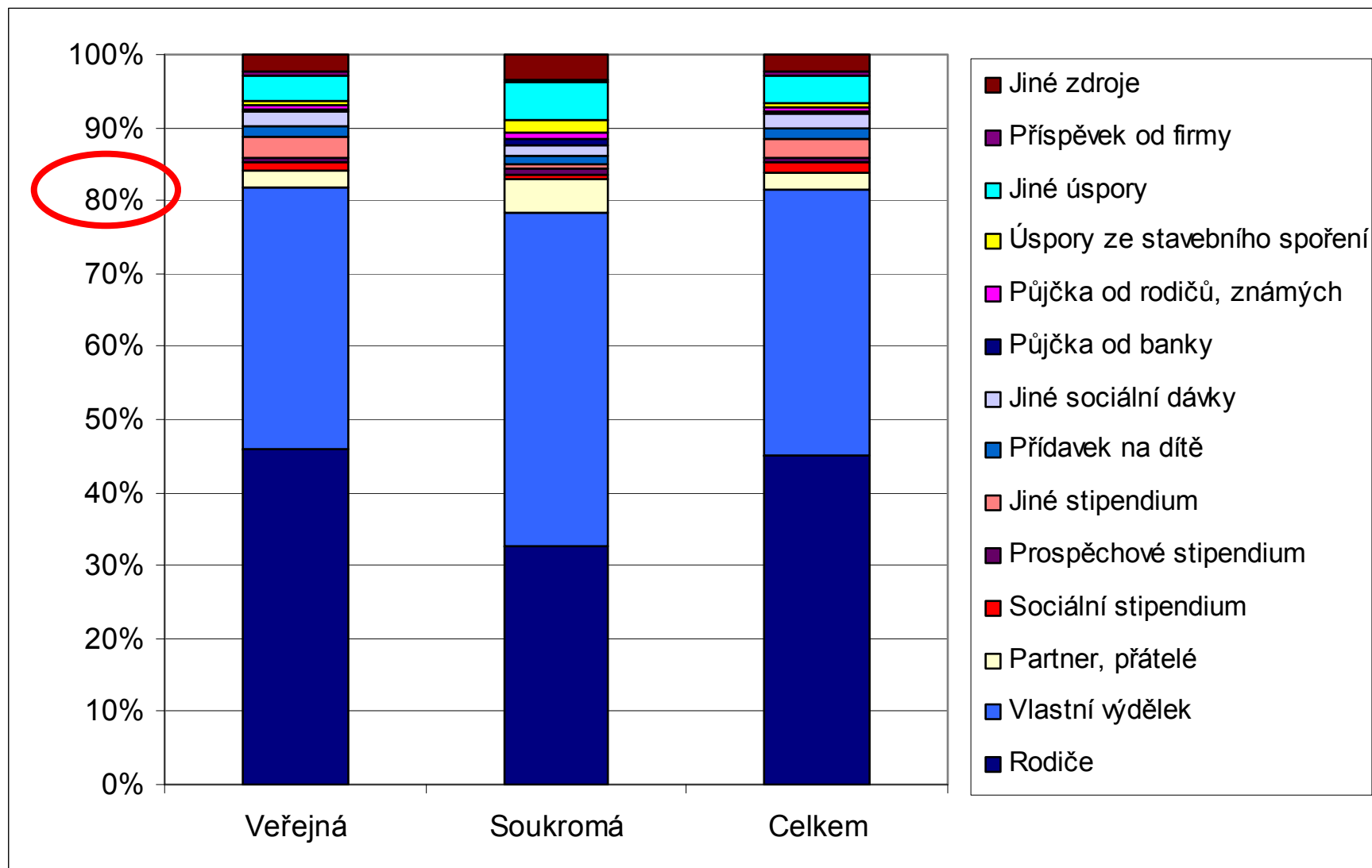
Největší problémy k řešení

- **System terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás **vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání**
 - To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)

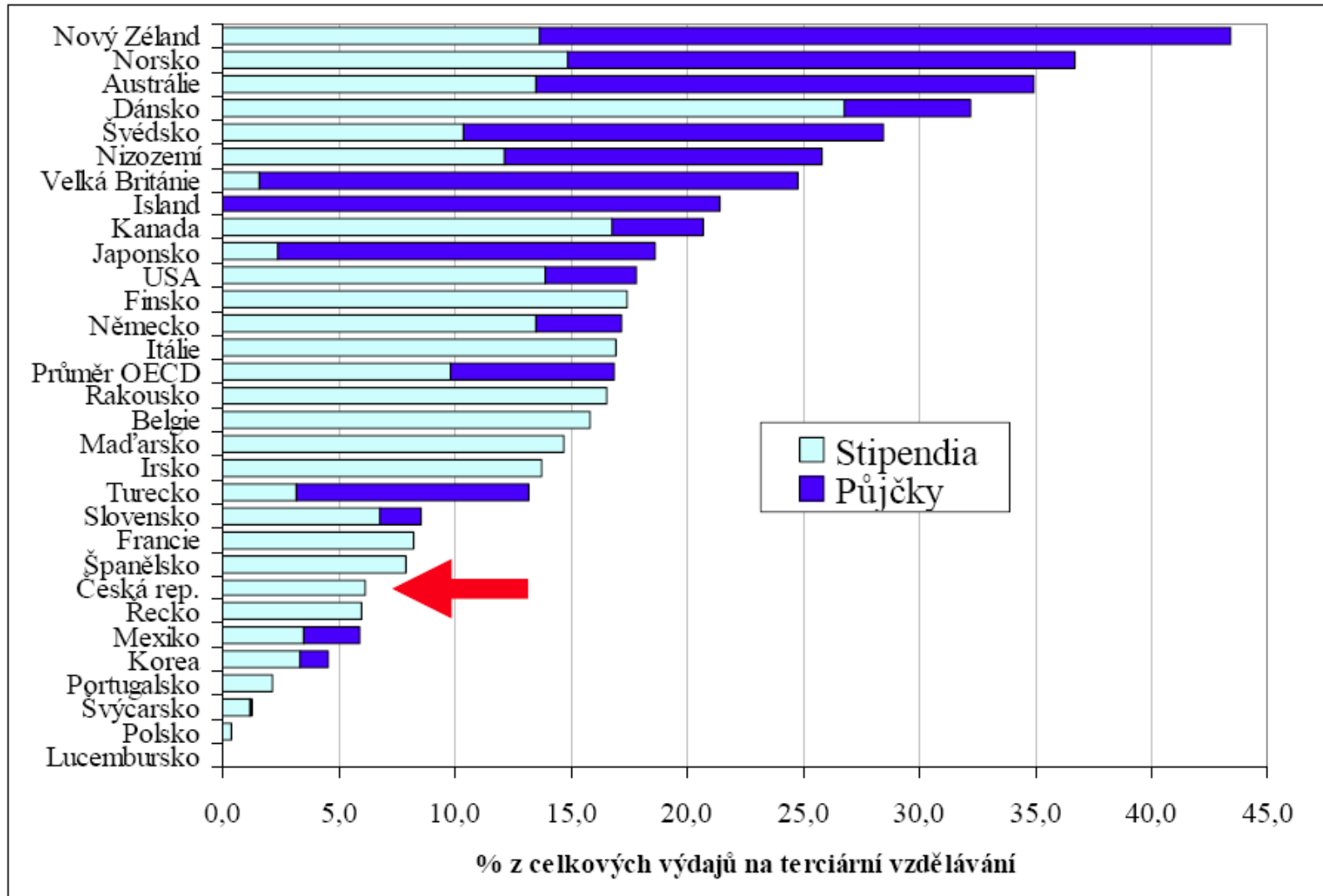
Determinace dosažení VŠ vzděláním otce, vzděláním matky a sociální skupinou otce v zemích EU

Skladba měsíčních příjmů studentů VŠ

Výdaje na finanční podporu studentů v % výdajů na terciární vzdělávání (OECD, 2006)

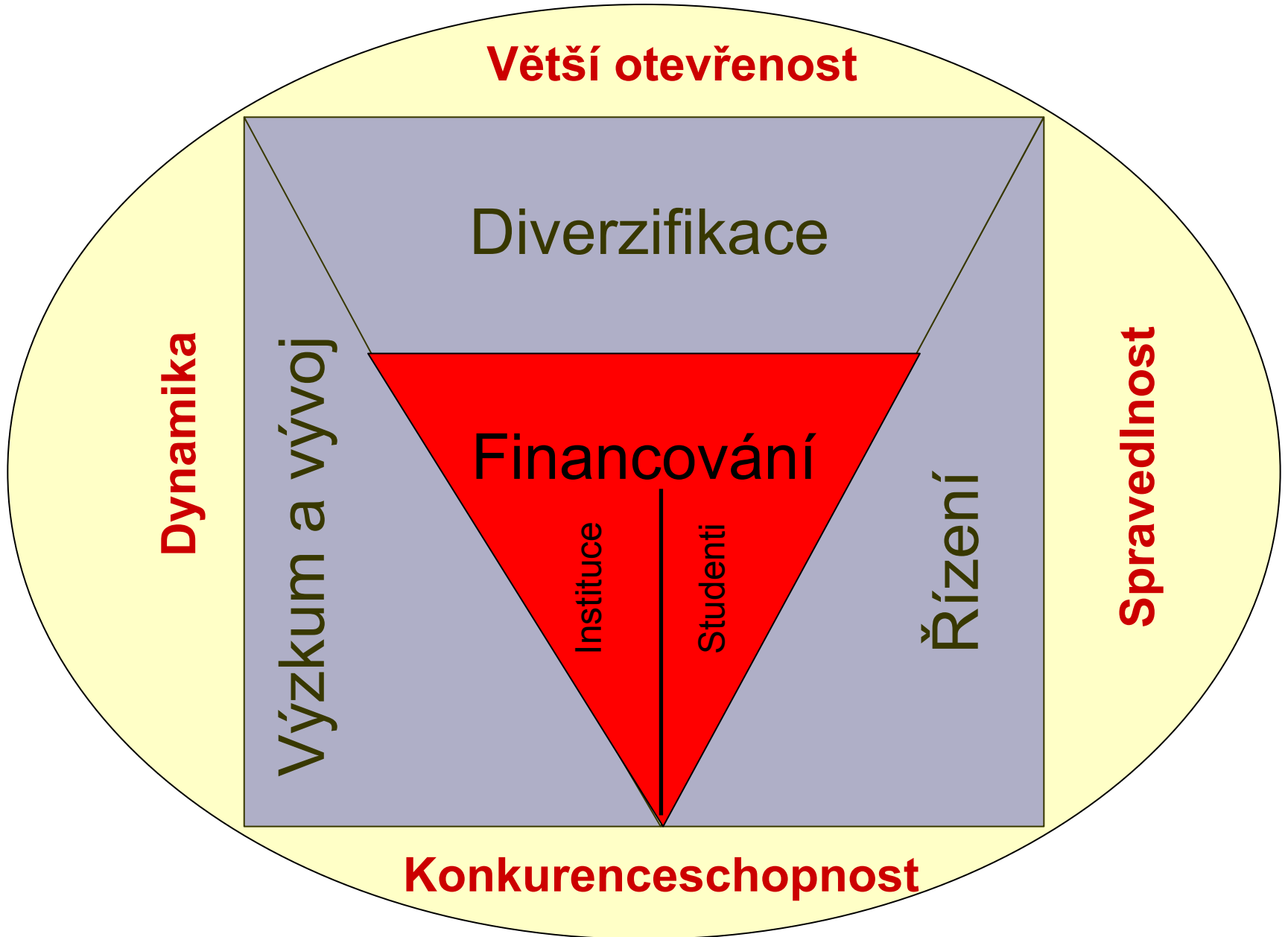
Největší problémy k řešení

- **Systém terciárního vzdělávání je velmi selektivní přispívá k růstu mezigeneračních nerovností**
 - Individuální ekonomická návratnost VŠ vzdělání v České republice prudce vzrostla a dnes patří k největším v OECD
 - Za posledních 15 let ale u nás vzrostly i sociální nerovnosti v šancích na dosažení VŠ vzdělání
 - **To znamená, že systém, který má fungovat jako „výťah“ (nástroj sociální mobility), funguje spíše opačně, tj. sociální rozdíly spíše petrifikuje**
 - To vše vede k paradoxu: „zadarmo“ (bez školného) studují častěji děti „bohatších“, zatímco děti chudších si za VŠ vzdělání musí platit (plné školné na soukromých školách)
 - ČR nemá prakticky žádný systém finanční pomoci studentům

Cíle a podstata navržené reformy

širší kontext

Podstata reformy

Rovné šance

Současná situace

- **Silně stratifikovaný (selektivní) systém středního školství** (větvení v příliš nízkém věku, extrémně nízký podíl žáků procházejících všeobecným vzděláním).
- Pro finanční pomoc je **student chápan jako závislé dítě**.
- Extrémně silné **zatížení rozpočtů domácnosti rodičů** VŠ studentů, velký podíl vlastních příjmů studentů při financování nákladů spojených se studiem.
- **Sociální dávky směřované dominantně přes rodiče** (přídavky na děti, sociální příplatky), daňové úlevy z příjmů rodičů.
- **Absence nekomerčních typů půjček** na životní náklady.
- **Absence základního studijního grantu** (stipendia)

Řešení

1. Co největší část **nepřímé finanční podpory** (přídavky na děti, sociální přídavky, daňové úlevy rodičů na vyživované studující děti) transformovat ve **sjednocenou přímou finanční podporu**:
 - a. pro všechny studenty (**základní studijní grant**);
 - b. pro studenty z rodin s nízkými příjmy (**rozšířit sociální stipendia**).
2. Řešit problém věkové hranice 26 let
3. Zavést **dostupné půjčky** poskytované státem a splácené kontingenčním způsobem.
4. Zavést **specifický typ pracovní smlouvy** pro studenty (pro příležitostnou práci).
5. Zavést **spoření na vzdělání** se státní podporou.

Zavedení systému finanční pomoci se neobejde bez vstupních nákladů, ale lze jej nastavit tak, aby byl z dlouhodobého hlediska fiskálně neutrální

Kde se lze dozvědět více

K reformě terciárního vzdělávání:

<http://www.reformy-msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani>

K finanční pomoci studentům:

<http://www.reformy-msmt.cz/financni-pomoc-studentum/>

**Se studenty a širší veřejností komunikujeme
prostřednictvím **

<http://www.facebook.com/group.php?v=wall&ref=nf&gid=184486196383>

Děkujeme za
pozornost